

PLÁN OBLASTNÍHO ŠKOLENÍ ZAHRÁDKÁŘŮ PRO ROK 2013.

místo školení: přednáškový sál Centaurus v budově Regionálního centra Olomouc u hlavního nádraží ČD Olomouc

Datum:	hodina:	přednášející:	název přednášky:
2.2.2013	8 – 12	Ing. Radim Slabý, arboretum Makču Pikču, Paseka u Šternberka	Skalničky – způsoby ošetřování a možnosti jejich začlenění do sadovnických kompozic domácích zahradek.
23.2.2013	8 – 10	Ing. Ivo Kotrle, Čelechovice	Pěstování vinné révy v okrajových oblastech.
	10 – 12	Ing. Petr Ackermann, CSc., Brno-Černovice	Ochrana rostlin v souvislosti se změnami v listině povolených přípravků.
2.3.2013	8 – 12	Ing. Karel Dušek, CSc., VÚRV, v.v.i., Olomouc	Zelenina, ovoce a léčivé byliny v prevenci a léčbě nemocí.
9.3.2013	8 – 12	RNDr. Jiří Žlebčík, VÚKOZ Průhonice	Pěstování letniček. Trvalky vhodné do stínu.

Plán sestavil Ing. Jiří Kučera, CSc.; pořadatel si vyhrazuje právo zajistit náhradníka při zachování tématu.

V průběhu školení nabízí firma Reneta – prodejna zahrádkářských potřeb, své produkty přímým prodejem i závazným objednávkovým systémem.

Nabídka služeb firmy RENETA, která se podílí na zajištění přednáškových prostor:

Poradenská služba v oblasti pěstování rostlin, určování chorob, škůdců, ...

- **Ovocné stromky, okrasné dřeviny, růže, semena, sadba, zásilková služba, ...**
- **Zahrádkářské potřeby: nářadí, keramika, pesticidy, herbicidy, ...**
- **Květiny: letničky, trvalky, skalničky, pokojové květiny, řezané květiny (prodej a doručování řezaných i pokojových květin po celé ČR a EU, osazování interiérů), sukulenty, kaktusy, atd.**
- **Projektování, výsadby a údržby zahrad a jiných ploch**

Adresa: RENETA, Olbrachtova 3, 779 00 Olomouc

- **tel:** 585 411 010
- **tel/fax:** 585 413 831
- **www.reneta.cz**

Otevírací doba: Po - Pá: 08:00 - 18:00
So: 08:00 - 12:00

Pro přednáškové prostory platí striktní zákaz prodeje vlastních zahrádkářských výpěstků !

Upozornění pro ZO ČZS.

ÚS ČZS Olomouc žádá členy výborů ZO ČZS, pokud mají návrhy na vyznamenání svých zasloužilých členů, o jejich předání nejpozději do 31. 3. 2013 na adresu:

Český zahrádkářský svaz, Územní sdružení Olomouc, 1. máje 5, 779 00 Olomouc

V návrhu je nutné dodržovat stanovený předpis dle dispozic, uvedených ve věstníku.

Upozornění - informace:

Ing. Majer, telefon: 724 747 511: Mám zájem o pronájem zahrádky s chatkou i bez, s možností pozdějšího odkupu, v lokalitě Olomouc a okolí a v dosahu MHD.

Pozvánka na výstavu:

Moderní bydlení a zahrada - [Pardubice, ČEZ aréna](#) - 15. - 17. 2. 2013

Nejnavštěvovanější východočeská stavební, interiérová a zahrádkářská výstava, které se každoročně účastní více než 140 vystavovatelů z celé ČR. Prezentace stavebních firem a materiálů. Vše do zahrad, skleníky, bazény, zahradní technika, pergoly. Kompletní interiérové vybavení domů a bytů.

Gardenia 2013 - [Poznaň, Polsko](#) – 22. – 24. 2. 2013

Mezinárodní poznaňské veletrhy uvádí již 7. edici Zahrádkářského veletrhu. Bude zde hodně zahrádkářských novinek, skoro 400 vystavovatelů a jiné zajímavosti!

◀▶☀ Ochrana rostlin na zahrádce v březnu:

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

◀▶ **Obstaráme si** chybějící základní **chemické a biologické přípravky k ochraně rostlin**, feromonový lapák k monitorování náletu obaleče jablečného (např. Deltastop CP) a bílé i žluté lepové desky ke sledování náletu pilatek, vrtule třešňové a mšic.

◀▶ Po oschnutí půdy je třeba dokončit **úklid spadlého listí**. Pokud nejsou listy poškozeny minujícími škůdci, zapravíme je do půdy, případně zkompostujeme. ▶▶ Je také nejvyšší čas vyvěsit nové a **vyčistit staré budky pro ctactvo**.

◀▶ **Nejpozději během předjarního řezu** musí být ze stromů odstraněny i mumifikované zbytky plodů jádrovin a peckovin **napadených moniliniovou hnilobou plodů**, dále odstraněny letorosty, případně konce letorostů, u jabloní **napadených padlím** a konce letorostů angreštů **napadených hnědým padlím angreštu**. Připomeňme si starou pravdu, že samotný předjarní řez slouží nejen k regulaci násady, ale i k omezení výskytu a šíření houbových chorob. Je to také tím, že řezem zajistíme dostatečnou vzdušnost a osvětlení korun stromů. ▶▶ **Ošetříme stromy s mrazovými trhlinami a deskami, případně kmeny poškozené hlodavci**. Mně samotnému se osvědčil po zimě na Vysočině, kdy napadlo velké množství sněhu a kmeny i větve byly poškozeny zajíci, přípravek Aversol pasta. Je registrován na lesní a okrasné dřeviny, obsahuje však účinný fungicid thiram, který samotný se běžně používá v ovocnářství. Tento přípravek je registrován k zabránění okusu. Další podobný přípravek Pellacol, jenž je 10% suspenzí thiramu, je registrován dokonce i k hojení a zacelování ran poškozených kmenů. Nátěr či postřik je třeba provést co nejdříve po poranění.

◀▶ Na rybízu odřežeme suché větvičky poškozené housenkami **nesytky rybízové** a především obíráme a pálíme nápadně zvětšené pupeny napadené **vlnovníkem rybízovým**. Při silnějším napadení ostříháme větvičky pod nejnižší postiženým pupenem. Při výskytu tohoto onemocnění navíc vždy provedeme před květem při teplotě nad 18 °C postřik výběhovým přípravkem Magus 200 SC.

◀▶ Optimálně **těsně před rašením** uskutečníme **první předjarní postřik všech stromů a keřů měďnatými přípravky**. Toto ošetření má mnohočetný příznivý vliv: ▶▶ U broskvoní je optimální termín ošetření v době, kdy se začínají zvětšovat vrcholové listové pupeny na jednotlivých větvičkách. Bývá to obvykle tehdy, když na lískových keřích práší jehnědy. U broskvoní jde především o první a rozhodující postřik **proti kadeřavosti broskvoně a suché skvrnitosti listů broskvoně**. Toto opatření dále působí proti napadení větévek, větví a kmenů bakteriemi z rodu *Pseudomonas* a houbami z rodu *Valsa (Leucostoma)*. Omezíme tím výskyt **korových nekróz** spojených s klejotokem. ▶▶ U dalších peckovin může toto ošetření bránit výskytu **puchrovitosti slivoně**, dále též **korovým nekrózám** a částečně omezit i vznik tzv. **mrtvice u meruněk**. ▶▶ U jádrovin omezíme tímto postřikem výskyt **nektriové korové nekrózy a strupovitosti**. Postřik je třeba provádět, až když teplota vzduchu vystoupí nejméně na 7 °C.

◀▶ **Kulturu jahod** očistíme od starých zaschlých a nemocných listů, jahodník přihnojíme a ošetříme přípravkem Vertimec 1.8 EC **proti roztočce jahodníkovému** a pomocí přípravku Ortiva proti chorobě, která v poslední době je stále častější - **proti antraknóze jahodníku**.

◀▶ Při vlhkém a chladném jaru je nutné pokračovat až do začátku kvetení **v ochraně broskvoní proti kadeřavosti**. Použijeme už jen organické fungicidy, např. přípravky Dithane M 45, Dithane DG Neotec, Syllit 65 WP nebo Delan 700 WDG. ▶▶ Každoročně je bezpodmínečně nutné provést preventivní postřiky proti **hnědému padlí angreštu**. Pro první ošetření (v době již před květem angreštů) se nyní doporučuje použít přípravek na bázi síry - Kumulus WG (**přípravky Sulka se již nesmí používat**), k ošetření po odkvětu si ponecháme k opakovanému použití strobilurin Discus.

◀▶ V březnu navíc obnovujeme **lepové pásy** na kmenech ovocných stromů. Na kmeny jabloní připevňujeme lapací **pásy z vlnité lepenky** k pozdějšímu nalákání housenek obaleče jablečného.

◀▶ Jestliže se v minulém roce v sadu objevila na hrušních zákeřná **mera skvrnitá**, je třeba zahájit ochranu proti ní již v březnu. V sadu totiž začíná létat již koncem února a v průběhu března. Pohlavně zralé samičky kladou vajíčka ve dnech, kdy jsou maximální denní teploty 10 °C či více. Vrchol kladení vajíček je v dubnu a květnu. V ochraně proti měře je třeba především zabránit předčasnému vykladení vajíček (provést tzv. synchronizaci kladení) a při ochraně použít přípravky maximálně šetřící predátory mer (dravé plošnice, parazitické vosičky, sluněčka a škvory). Největším problémem při ochraně proti merám na hrušních je rychlá selekce rezistentních populací tohoto škůdce k insekticidům.

◀▶ **Při kalamitním výskytu mer na hrušních v předcházejícím roce, ke kterému však většinou dochází na monokulturách hrušní u velkosadařů, je zapotřebí provést v sadu následující sled ochranných opatření:**

Březen: nejméně dvakrát provedeme postřik okrajových částí stromů 1% kaolinem s přídavkem smáčedla.

Duben: ve fázi **myšího ouška**, kdy se ještě nelíhnou z vajíček první nymfy, může populaci těchto škůdců omezit dobře provedený jarní postřik Ekol + Calypso 480 SC.

Těsně před květem, kdy se již začínají líhnout nymfy z vajíček, ošetřujeme přípravkem Vertimec 1.8 EC nebo Sanmite 20 WP a ihned po odkvětu stejnými přípravky. Na pozdější ošetření proti starším larvám a dospělcům mer není již aplikace přípravkem Sanmite 20 WP (není v drobném balení) efektivní, při kalamitním přemnožení larev a dospělců je možné zkusit účinnější Vertimec 1.8 EC. Nyní se prosazuje při výskytu mer v tomto období především využití přirozených antagonistů a úplné vyloučení chemické ochrany.

◀▶ Na porostech česneku ponecháváme až do začátku dubna bílou netkanou textilii chránící před náletem mouchy **houbomilky česnekové**.

◀▶ V **zeleninové zahradě** je vhodné v březnu posypat záhony, na nichž budeme pěstovat košťálovou zeleninu, dusíkatým vápnem (100 gramů na 1 m²) v rámci prevence proti **nádorovitosti kořenů**. Tato aplikace musí být provedena 3 týdny před plánovanou výsadbou. Příčinou choroby je mikroorganismus *Plasmodiophora brassicae* s obrovskou množivou schopností a několikaletou perzistencí jeho trvalých spor v půdě. Toto agens napadá kořeny všech brukvovitých rostlin (zeleninu, olejniny, brukvovité plevely). Přenos choroby je možný napadenou sadbou a zamořenou půdou. Ochrana kromě aplikace dusíkatého vápna spočívá především v nepěstování brukvovitých plodin na zamořeném pozemku 6-8 let.

◀▶ Při předpěstování sadby se často setkáváme s **padáním klíčících rostlin**. U klíčících a vzcházejících rostlin dochází k odumírání klíčků nebo k poškození kořenových krčků. Vzcházející rostlinky pak padají a odumírají. Původcem jsou půdní houby (např. *Olpidium brassicae*, *Thanatephorus cucumeris*, *Pythium* spp.), které přetrvávají v půdě většinou na zbytcích napadených rostlin. Infikovaná půda a pěstební substráty zapříčiňují hlavní přenos tohoto onemocnění. Ochrana spočívá v dezinfekci pěstebních substrátů (např. propařením), v moření osiva a ve správné agrotechnice (rozvoji choroby napomáhá převlhčený kyselý substrát). Poslední možností je chemické ošetření půdy a rostlin. Lze použít především Merpan 80 WG k dezinfekci zeminy (30 g na 1 m² nebo 800 g na 1 m³), k dezinfekci půdy dále i výběhový Basamid Granulát (je k dispozici jen ve velkobalení) nebo jako zálivku použijeme Previcur Energy, Proplant nebo výběhový Previcur 607 SL (mají však účinek jen na velmi úzké spektrum hub) v 0,15-0,25% koncentraci před, při, a nebo do týdne po výsadbě.

▶◀☀ **Nutné práce na zahradce v březnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz: ↓

▶◀ Březnová zahrádka představuje pro zahrádkáře po relativně klidném zimním období opět zvýšenou péči. Již během prvních březnových dnů je třeba rozvěsit na zahradce ptačí budky, aby měli ptáci kde hnízdit, staré budky je třeba zkontrolovat.

▶◀ Jakmile to zem dovolí (oschne a nelepí se), začíná se na zahradce s výsadbou těch ovocných stromků a keřů, které nebylo možné zasadit na podzim - začínáme rybízem a angreštem, neboť nejdříve raší. Při přípravě a sázení je třeba pamatovat na případné mrazy, které škodí obnaženým kořenům. Mísy u ovocných stromů pohnojíme dobrým kompostem a obilíme kmeny stromů tam, kde jsme tak neučinili dříve. Také dokončíme odstranění mechů a lišejníků zvláště v místě rozvětvení, kde může vlivem vyšší vlhkosti docházet k zahnívání kůry.

▶◀ Kontrolujte zdravotní stav u rybízu - zvětšené pupeny, napadené vlnovníkem rybízovým olamujte a palte. V případě silného výskytu při teplotě nad + 18 °C ošetřete keře akaricidním přípravkem. U jadravin se dokončuje průklest podle zásady opatrného zakracování každého letorostu, zvláště u mladých rostlin:

Zbytečné zakracování vede k trvalému bujení neplodných vlků. Řezné rány je třeba ošetřit - u těch větších zahlázením ostrým nožem po okraji a zařtením latexovou barvou s přidávkou fungicidu (např. Dithane apod. v dávce cca 20 g na 1 kg barvy). K hojivému ošetření ran se používají přípravky typu Kambilan balsam. Řez provádíme obvykle koncem měsíce, kdy noční teploty již zpravidla neklesají pod -10 °C.

► ◀ V březnu se též dokončuje přeroubování peckovin a v druhé polovině měsíce se začínají přeroubovávat jádroviny. Je třeba uhlídat nalévání pupenů u broskvoní, kdy je účinné provést ošetření proti kadeřavosti. Za chladného a vlhkého počasí je třeba ošetření v intervalech 10 - 14 dnů opakovat, používají se měďnaté přípravky. Nezapomeňte se v této době věnovat rovněž angreštu, u kterého se minulou vegetací vyskytlo [hnědé padlí angreštu](#) a proveďte preventivní zásahy (ostříhání, postřik již před květem). K nalákání housenek [obaleče jablečného](#) připevněte na kmeny jabloní pásy z vlnité lepenky a nezapomeňte ani na obnovení lepových pásů u peckovin. Po řezu révy je třeba provést vyvázání tažňů, prokypřit a přihnojit půdu u révových keřů. Odřezané réví je možné použít do kompostu.

► ◀ Pro zeleninové záhony připravíme půdu mělkým zkypřením a uhrabáním po podzimním rytí a tam, kde půda na podzim nebyla zryta, učiníme tak co nejdříve, kdy to stav půdy dovolí, aby se půda před urovnáním stačila slehnout. ► ◀ Ze zelenin vyséváme nejdříve kořenové - mrkev, petržel, pastinák a černý kořen, s raným výsevem nezapomeneme příp. na mák. Oseté záhony se doporučuje utužit širokou lopatou, nebo lehkým válcem. Uspíšení zrání až 12 dnů u v březnu vysazeného salátu je možné docílit zakrytím záhonu netkanou textilií. Také s výsevem ledového salátu (křehké bublinaté listy s kadeřavými okraji se začíná v březnu. Výsev je obdobný, jako u běžného hlávkového salátu, výhodou je odolnost vybíhání do květu a větší snášenlivost vyšších teplot. [Sadbu celeru](#) si zahrádkáři připravují doma v teplé místnosti a teplém pařeništi. Vysévá se nejpozději v první polovině března do truhlíků a po zakrytí ovlhčeným sklem semenáčky v teple do měsíce vzejdou. Při prvním pravém listu se přepichují do teplého pařeniště 5 x 5 cm a běžně se ošetřují.

► ◀ V druhé polovině měsíce se sází jarní česnek, koncem měsíce se do volné půdy vysévá ředkvička, vodnice, špenát a kopr. Pro pěstování raných [brambor](#) je třeba sadbu předklíčit. Nenarašené hlízy se ukládají v jedné vrstvě do platonků a umísťují se v světlejší místnosti, kde je teplota 12 - 14 °C. Sadba by měla do doby výsadby (s ohledem na polohu a počasí) vytvořit klíčky 1 - 2 cm dlouhé.

► ◀ Pokud není dosud [trávník](#) ošetřen vyhrabáním listů a mechu, tak to provedeme s následným rozhozením kompostu, který přidáme rovněž k okrasným dřevinám, vřesovištním rostlinám přisypeme rašelinu. Stále zelené listnáče a rododendrony je třeba zvláště po sušších zimách důkladně zavlažit tak, aby kořenový bal i s okolím bylo zjevně dobře provlhčené. Poslední závlivková dávka se využívá jako přihnojení - do vody se přidává plné hnojivo v množství 3 g na 1 l.

► ◀ Březen je hlavním obdobím [řezu růží](#), také se přesazují trvalky a prostokořenné dřeviny (bez balů) - nejlépe těsně před rašením. Přesazují se fuchsie a pelargónie a k zesílení se přenášejí na světlejší místa. Ještě stále můžeme vysévat petúnie, vysévají se i letničky s delší vegetační dobou (hledíky, salvie, lobelky, nestařec). Pro výzdobu balkonů se [řízkují některé balkonovky - např. převislé hybridní petúnie](#) (Surfinie). Pokojové květiny se v tomto měsíci přihnojují roztokem plných hnojiv, okenní truhlíky se osazují maceškami již na začátku měsíce. Přezimované hlízy begonií pro osázení okenních truhlíků se koncem měsíce dávají do bedniček s 5 cm vysokou vrstvou vlhké rašeliny. ► ◀ Ještě počátkem měsíce můžeme pokračovat pro udržení dobrého tvaru a plného kvetení v [řezu plamének](#) a [popínavých dřevin](#).

- **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13,⁰⁰ a 16,⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**
ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1. máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:
► **členské známky na rok 2013 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2013“ + kalendářik ČZS.**

► ► CD a publikace k objednání a zakoupení na ÚS ČZS Olomouc:

- **CD:** Choroby a škůdci zahradních rostlin – aktualizovaná a doplněná verze (2012), J. Rod / cena 50,- Kč
► **CD:** Výstavy ČZS – nově zpracované CD - lze objednat na ústředí / cena 50,- Kč
► **publikace:** pomologie: Jádroviny a Peckoviny – Bc. T. Jan a Ing. D. Nesrsta – cena 120,- Kč za jeden díl
► **publikace:** Účinná ochrana zahradních plodin / Rostlinolékař radí – J. Horák, J. Rod / cena 185,- Kč / při osobním odběru
► **publikace:** Zahrádkáři v Čechách a na Moravě – ČZS – cena 50,- Kč vč. poštovního a balného na základě objednávky ZO nebo ÚS
► **publikace:** Atlas chorob a škůdců ovoce, zeleniny a okrasných rostlin, 4. vydání – J. Rod / cena 228,- / při osobním odběru
► **publikace:** Ovocnářská ročenka 2012 – cena 20,- Kč

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – J. Rod, tel.: 723 339 521, e-mail: jaroslav.rod@centrum.cz

tajemník - J. Skarupský, tel.: 605 127 698, e-mail: jskarupsky@seznam.cz

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)